

Tullverkets kustbevakning lillebror i tullfamiljen MEN HAR EN MÄNGD OLIKA UPPGIFTER

Tullverkets kustbevakning är lillebror i tullfamiljen men över-sköljd med en mängd uppgifter. Kustbevakningens personalstyrka uppgår till knappt 350 man fördelade på Norra, Östra, Södra och Västra kustdistriktet. Cirka 30 bilar och 60 större båtar står till Kustbevakningens förfogande. Samtliga enheter är utrustade med uk-radio där, förutom Kustbevakningens egen frekvens, även polisens riksfrekvens kan tas in. Fasta sambandscentraler förmedlar kontakten mellan de olika enheterna — distriktsledningen, fartygen, bilarna och de skilda stationerna.

Nio tullkryssare, två tulljakter, en tulljaktracer, fem tullracer och ett antal mindre båtar finns i Östra kustdistriktet.

De fasta sambandscentralerna är belägna i Furusund, Gryt och Tingstäde. Dessa tre centraler bildar en triangel, som täcker distriktets sambandsbehov. Ett länksystem håller på att byggas ut för att eliminera sambandssvårigheter under ogynnsamma förhållanden. En annan triangel bildar Nynäshamn, Slite på Gotland och Oskarshamn. Där finns större tullkryssare förlagda, som snabbt kan rycka ut och nå skilda delar inom respektive områden.

PÅ LUR VID STORA NASSA

Tullkryssaren "TV 112" hade ankrat upp i en skyddande vik i Stora Nassa skärgård. Ljus silade ut genom styrhyttens fönsterfyrkanter. Tulljakten slet i ankar-kättingen. Vi kom hit ut just i skymningen och ankrade innan höstmörkret hastigt föll över oss. Nu sitter vi och samtalat i kajutan. Yngste man ombord — en tullaspirant — serverar kaffet. Det är han som har första vakten också. Då och då reser han sig och går ut på däck och ser över förtöjningarna.

Ute på däck känner man att hösten håller på att övergå i vinter. En vresig ostvind blåser in från Svenska Högarna och biter bistert i skinnet på oss, som vågat gå ut på däck. I den skyddande viken där vi ligger för ankar, är vi omgivna av låga, kala knallar, som avtecknar sig som en sotsvart, mjukt rundad båglinje mot himlen.

"TV 112" har lagt sig i position för morgondagens uppdrag att följa ett för smuggling misstänkt fartyg mot Norrland. Kustbevakningen har smugit i ställning och trycker nu i höstnatten i den yttre skärgården bakom kala klippor i väntan på ett meddelande över fartygets radio om att smugglarbåten är i antågande.

Tulltjänsten är en av Kustbevakningens fyra huvuduppgifter.

Det gäller att se till att inga varor kommer in i landet mellan stapelstäderna, där tullverket har sina permanenta tullkammare och kan kontrollera in- och utförseln. Kustbevakningen har sina stationer spridda med jämna mellanrum runt Sveriges långa, djupflikiga och svårövervakade kust. Med hundra man bevakas det Östra kustdistriktet; hundra man, som sköter de mest skiftande uppgifter och klarar dem bra.

FÄRJESTÄLLENA SVÄR ARBETSBELASTNING

— Vi skulle behöva minst tio man till för att kunna verka utan bekymmer för morgondagen, säger chefen för Östra kustdistriktet Gösta Marsing, när vi vandrar ner från sambandscentralen i Furusund för att gå ombord på "TV 112" för att starta resan ut i skärgården.

— Min personal slits hårt av det ständiga övertidsarbetet under många gånger svåra förhållanden, fortsätter kustdistriktschefen. Att vi ändå fungerar med gott resultat beror på att personalen har en så utomordentlig samhällsanda.

Resandekontrollen är en mycket betungande del av Kustbevakningens mångskiftande uppgifter. Under sommarmånaderna är det en ständig ström av turister vid färjeställena i Norrtälje, Kapellskär, Simpnäs och i Furusund. Denna turisttrafik mellan Finland och Sverige väntas öka ytterligare till sommaren.

— Vi var fullkomligt överlupna med arbete på färjeställena, säger tullmästare Algot Grönberg i Furusund. Vi måste ha fler man på detta jobb för att kunna klara det.

Under sommaren hade de nämnda färjeställena att kontrollera 180.000 personer, 23.000 personbilar, 900 bussar och 300 lastbilar. Det är siffror som talar om en svår arbetsbelastning på den personal som Kustbevakningen har möjlighet att disponera.

Vilka är då de övriga huvuduppgifterna som Kustbevakningen sköter med hundra man? Jo, utom tulltjänsten har Kustbevakningen allmänt polisiära, humanitära och militära uppgifter.

STÄNDIG UPPSIKT EFTER FRÄMMANDE FARTYG

I de allmänt sjöpolisiära uppgifterna ingår bl. a. gränsövervakning. Kustbevakningens man har en ständig uppsikt efter främmande fartyg, efter misstänkta semestersegelare, som visar otillbörligt intresse för den svenska kustens hemligheter. Kustbevakningen bordar de misstänkta båtarna, som avvisas om det är nödvändigt, men i de flesta fallen sker endast en diskret övervakning för att hindra att båtarna kommer i närheten av Sveriges viktiga militära kustanläggningar.

Vidare ingår i de sjöpolisiära uppgifterna att övervaka att oljeskyddslagen efterföljs.

— Detta med oljeutsläpp från båtar har fått en alltför stor uppmärksamhet, säger kusttullmästare Erik Bergström där vi sitter i "TV 112:s" kajuta. Jag är övertygad om att rapporterna i många fall är kraftigt förstörade. Vi som har hand om utredningen av oljeutsläppen finner ofta att det misstänkta oljebältet inte är olja utan någonting annat.

Vid ett tillfälle t. ex. rapporterade flygvapnet, att det under en spaningsflygning upptäckt ett stort oljebälte. Vi åkte ut till det angivna platsen för att undersöka detta oroande stora oljeutsläpp. Vi fann ingen olja. Det visade sig i stället vara kalkdamm från en industri vid kusten. Kalkdammet hade från flygplanet sett ut som en gigantisk oljefläck. Liknande fall har förekommit vid flera tillfällen.

FAMILJEGRÄL OCH TJUVAR ÄVEN PÅ ÖARNA

Till de allmänt sjöpolisiära uppgifterna hör vidare att övervaka att jakt-, och fiskelagarna efterlevs i kustbandet.

Dessutom förekommer det ofta att Kustbevakningen får göra rent polismässiga ingripanden i den svårövervakade skärgården där kommunikationerna är besvärliga. Det har hänt att kustbevakningsmän kallats till ör för att avstyra familjegräl eller gripa en inbrottsstjuv.

Till kustbevakarnas redan långa uppgiftslista kommer troligen att läggas att också hålla ett vakande estetiskt öga på sommarstugbebyggelsen i skärgården så att inte en alltför fantasifull och främmande bebyggelse växer upp och förstör skärgårdsmiljön.

Den tredje huvuduppgiften — den humanitära — har även den en rad undergrupper. Den kanske viktigaste av dessa är sjöräddningen. Kustbevakningen utgör där en viktig länk.